Evropski parlament
2024-2029

SPREJETA BESEDILA

P10_TA(2025)0122

Krepitev podeželskih območij v EU s pomočjo kohezijske politike

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 17. junija 2025 o krepitvi podeželskih območij v EU s pomočjo kohezijske politike (2024/2105(INI))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju poročila Komisije z dne 27. marca 2024 z naslovom Dolgoročna vizija za podeželska območja EU: ključni dosežki in nadaljnji ukrepi (COM(2024)0450),

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 15. septembra 2022 o obmejnih regijah EU: živi laboratoriji evropskega povezovanja[1],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 8. maja 2025 o devetem poročilu o gospodarski in socialni koheziji[2],

– ob upoštevanju mnenja Evropskega odbora regij z dne 15. marca 2023 o ciljih in orodjih za pametno podeželsko Evropo[3],

– ob upoštevanju mnenja Evropskega odbora regij z dne 1. decembra 2022 o krepitvi podpore kohezijske politike regijam z neugodnimi geografskimi in demografskimi razmerami (člen 174 PDEU)[4],

– ob upoštevanju členov 39, 174, 175 in 349 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU),

– ob upoštevanju Uredbe Sveta (EU, Euratom) 2020/2093 z dne 17. decembra 2020 o določitvi večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027[5],

---

1 UL C 125, 5.4.2023, str. 114.
2 Sprejeta besedila, P10_TA(2025)0098.
3 UL C 188, 30.5.2023, str. 14.
4 UL C 79, 2.3.2023, str. 36.
5 UL L 433 I, 22.12.2020, str. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj.

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. junija 2021 o vzpostavitvi okvira za doseganje podnebne nevtralnosti in spremembi uredb (ES) št. 401/2009 in (EU) 2018/1999 (evropska podnebna pravila)[1],

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/2115 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 2. decembra 2021 o določitvi pravil o podpori za strateške načrte, ki jih pripravijo države članice v okviru skupne kmetijske politike (strateški načrti SKP) in se financirajo iz Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada (EKJS) in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP), ter o razveljavitvi uredb (EU) št. 1305/2013 in (EU) št. 1307/2013[2],

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/2116 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 2. decembra 2021 o financiranju, upravljanju in spremljanju skupne kmetijske politike ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1306/2013[3],

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/1060 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o določitvi skupnih določb o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu plus, Kohezijskem skladu, Skladu za pravični prehod in Evropskem skladu za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo ter finančnih pravil zanje in za Sklad za azil, migracije in vključevanje, Sklad za notranjo varnost in Instrument za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko[4],

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/694 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2021 o vzpostavitvi programa Digitalna Evropa in razveljavitvi Sklepa (EU) 2015/2240[5],

– ob upoštevanju Delegirane uredbe Komisije (EU) št. 240/2014 z dne 7. januarja 2014 o Evropskem kodeksu dobre prakse za partnerstvo v okviru evropskih strukturnih in investicijskih skladov[6],

– ob upoštevanju načela št. 20 evropskega stebra socialnih pravic o dostopu do osnovnih storitev,

---

1 UL L 243, 9.7.2021, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj.
2 UL L 435, 6.12.2021, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj.
3 UL L 435, 6.12.2021, str. 187, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2116/oj.
4 UL L 231, 30.6.2021, str. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj.
5 UL L 166, 11.5.2021, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/694/oj.
6 UL L 74, 14.3.2014, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2014/240/oj.

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 4. aprila 2017 o ženskah in njihovi vlogi na podeželju[1],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 8. marca 2022 o vlogi kohezijske politike pri spodbujanju inovativne in pametne preobrazbe ter regionalne povezljivosti IKT[2],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 13. decembra 2022 o dolgoročni viziji za podeželska območja EU – do močnejših, povezanih, odpornih in uspešnih podeželskih območij do leta 2040[3],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 23. novembra 2023 o tem, kako čim bolje izkoristiti nadarjene v evropskih regijah[4] ,

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 27. marca 2024 o devetem kohezijskem poročilu (COM(2024)0149),

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 30. junija 2021 z naslovom Dolgoročna vizija za podeželska območja EU – do močnejših, povezanih, odpornih in uspešnih podeželskih območij do leta 2040 (COM(2021)0345),

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 19. februarja 2025 z naslovom Vizija za kmetijstvo in prehrano – Skupno oblikovanje kmetijskega in živilskega sektorja, ki bo privlačen za prihodnje generacije (COM(2025)0075),

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 3. maja 2022 z naslovom Postavljanje ljudi na prvo mesto, zagotavljanje trajnostne in vključujoče rasti, izkoriščanje potenciala v najbolj oddaljenih regijah EU (COM(2022)0198),

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 25. marca 2021 o akcijskem načrtu za razvoj ekološke pridelave (COM(2021)0141),

– ob upoštevanju poročila Komisije z dne 17. junija 2020 o vplivu demografskih sprememb (COM(2020)0241),

– ob upoštevanju zelene knjige Komisije z dne 27. januarja 2021 o staranju z naslovom Spodbujanje solidarnosti in odgovornosti med generacijami (COM(2021)0050),

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 20. maja 2020 z naslovom Strategija „od vil do vilic“ za pravičen, zdrav in okolju prijazen prehranski sistem (COM(2020)0381),

---

1 UL C 298, 23.8.2018, str. 14.
2 UL C 347, 9.9.2022, str. 37.
3 UL C 177, 17.5.2023, str. 35.
4 UL C, C/2024/4225, 24.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4225/oj.

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 20. maja 2020 z naslovom Strategija EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030 – Vračanje narave v naša življenja (COM(2020)0380),

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 17. novembra 2021 z naslovom Strategija EU za tla do leta 2030 – Koristi zdravih tal za ljudi, hrano, naravo in podnebje (COM(2021)0699),

– ob upoštevanju deklaracije OZN o pravicah kmetov in drugih oseb, ki delajo na podeželju, ki jo je Svet za človekove pravice sprejel dne 28. septembra 2018,

– ob upoštevanju splošnega priporočila št. 34 (2016) Odbora OZN za odpravo diskriminacije žensk o pravicah podeželskih žensk, sprejetega 7. marca 2016,

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 3. maja 2022 o akcijskem načrtu EU za ekološko kmetovanje[1],

– ob upoštevanju študije, ki jo je naročil Odbor Evropskega parlamenta za kmetijstvo in razvoj podeželja z naslovom *The future of the European Farming Model: Socio-economic and territorial implications of the decline in the number of farms and farmers in the EU* (Prihodnost evropskega modela kmetovanja: socialno-ekonomske in teritorialne posledice upada števila kmetij in kmetov v EU), ki jo je aprila 2022 objavil tematski sektor za strukturno in kohezijsko politiko,

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 24. marca 2022 o potrebi po nujnem akcijskem načrtu EU za prehransko varnost v EU in zunaj nje zaradi ruskega napada na Ukrajino[2],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 3. oktobra 2018 o obravnavanju posebnih potreb podeželskih, gorskih in oddaljenih območij[3],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 9. junija 2021 o strategiji EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030: Vračanje narave v naša življenja[4],

– ob upoštevanju poročila Komisije iz avgusta 2019 z naslovom *Evaluation of the impact of the CAP on generational renewal, local development and jobs in rural areas* (Ocena učinka skupne kmetijske

---

1 UL C 465, 6.12.2022, str. 22.
2 UL C 361, 20.9.2022, str. 2.
3 UL C 11, 13.1.2020, str. 15.
4 UL C 67, 8.2.2022, str. 25.

politike na generacijsko pomladitev, lokalni razvoj in delovna mesta na podeželju)[1],

– ob upoštevanju mnenja Evropskega odbora regij z dne 26. januarja 2022 z naslovom Dolgoročna vizija za podeželska območja EU[2],

– ob upoštevanju mnenja Odbora regij z dne 19. februarja 2025 z naslovom Kako z načrtovanjem programov na podlagi pobude Leader in lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, za obdobje po letu 2027 prispevati k boljšemu uresničevanju dolgoročne vizije za podeželje v EU[3],

– ob upoštevanju mnenja Evropskega odbora regij z dne 23. marca 2022 z naslovom Dolgoročna vizija za podeželska območja EU[4],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 19. oktobra 2023 o generacijski pomladitvi na evropskih kmetijah prihodnosti[5],

– ob upoštevanju poročila Enrica Lette o prihodnosti enotnega trga iz aprila 2024,

– ob upoštevanju študije z naslovom Kohezijska politika EU v nemestnih območjih, ki jo je naročil Odbor Evropskega parlamenta za regionalni razvoj in jo je septembra 2020 objavil tematski sektor za strukturno in kohezijsko politiko,

– ob upoštevanju izjave o prihodnosti podeželja in politiki razvoja podeželja v Evropski uniji, ki jo je 12. decembra 2024 sprejela usklajevalna skupina za pakt za podeželje,

– ob upoštevanju člena 55 Poslovnika,

– ob upoštevanju mnenja Odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja,

---

1 Evropska komisija: Generalni direktorat za kmetijstvo in razvoj podeželja, ADE s.a, CCRI, OIR, Micha, E. in drugi, *Evaluation of the impact of the CAP on generational renewal, local development and jobs in rural areas – Final report* (Ocena učinka skupne kmetijske politike na generacijsko pomladitev, lokalni razvoj in delovna mesta na podeželju – Končno poročilo), Urad za publikacije, 2019, https://data.europa.eu/doi/10.2762/364362.

2 UL C 270, 13.7.2022, str. 18.

3 UL C, C/2025/1703, 26.3.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1703/oj.

4 UL C 290, 29.7.2022, str. 137.

5 UL C, C/2024/2658, 29.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2658/oj.

– ob upoštevanju poročila Odbora za regionalni razvoj (A10-0092/2025),

A. ker 137 milijonov evropskih državljanov, kar je skoraj vsak tretji, trenutno živi na podeželju, ki predstavlja približno 83 % ozemlja EU; ker tretjina prebivalstva na podeželju živi v obmejni regiji; ker je 77 % zemljišč, ki se uporabljajo za kmetovanje (134 milijonov hektarjev), in 79 % gozdov (148 milijonov hektarjev) na podeželju;

B. ker po podatkih Eurostata povprečni dohodek na podeželskih območjih znaša 87,5 % povprečnega dohodka na mestnih območjih;

C. ker še vedno obstajajo razlike v sredstvih kohezijske politike med mestnimi in podeželskimi območji, pri čemer mestna območja prejmejo trikrat več kohezijskih sredstev kot podeželska[1];

D. ker se je od leta 1991 na podeželskih območjih metoda Leader, pozneje vključena v politični instrument lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, prek lokalnih akcijskih skupin izkazala za orodje, s katerim je mogoče mobilizirati in opolnomočiti lokalno skupnost v okviru inovativnih in prilagojenih strategij;

E. ker so podeželska območja bistvena za evropsko gospodarstvo, dom številnih vodilnih evropskih podjetij in bistvenega pomena za kulturno raznolikost Evrope; ker so bistvenega pomena za proizvodnjo hrane in prehransko varnost, saj varujejo našo krajino, živo podeželsko dediščino ter družbene in kulturne tradicije; ker imajo ključno vlogo pri spodbujanju strateške avtonomije EU prek kmetijskega sektorja, ki ostaja strateška prednostna naloga EU; ker podeželska območja simbolizirajo številne vidike, zaradi katerih je Evropa privlačna in prijetna za življenje;

F. ker je mogoče s spodbujanjem manjšinskih jezikov izboljšati poznavanje lokalnih posebnosti, povečati turistično privlačnost ter spodbuditi gospodarske dejavnosti, povezane s kulturo, izobraževanjem, obrtjo in tradicionalnimi proizvodi;

G. ker je pandemija covida-19 razkrila spremembo v dojemanju državljanov, ki so prepoznali potencial podeželskih območij kot rešitev za izzive, ki jih prinaša kriza, saj je tam življenjsko okolje varnejše, bolj trajnostno in odporno;

H. ker samo s sredstvi kohezijske politike ni mogoče obravnavati vse večjih potreb in izzivov, s katerimi se soočajo podeželska območja v Evropski uniji; ker je treba zagotoviti večje sinergije in dopolnjevanje z drugimi politikami EU, zlasti s skupno kmetijsko politiko, da bi čim bolj povečali učinek naložb na podeželju, s čimer bi pospešili

---

[1] Evropski odbor regij, *Letno poročilo EU o stanju v regijah in mestih, izdaja za leto 2024*, 7. oktober 2024.

modernizacijo kmetijstva ter razvoj osnovnih storitev in infrastrukture;

I. ker se več kot 40 % zemljišč na podeželju uporablja za kmetijstvo, kljub temu pa se je žal prispevek kmetijstva, gozdarstva in ribištva k podeželskim regijam tako z ekonomskega kot z zaposlitvenega vidika zmanjšal na 12 % vseh delovnih mest in 4 % bruto dodane vrednosti;

J. ker študija Parlamenta o prihodnosti evropskega modela kmetovanja ugotavlja, da bi lahko EU do leta 2040 izgubila 6,4 milijona kmetij, in sicer bi se njihovo število zmanjšalo z 10,3 milijona leta 2016 na 3,9 milijona;

K. ker si EU v skladu s členi 174, 175 in 349 PDEU prizadeva zmanjšati neskladje med stopnjami razvitosti različnih regij in usklajevati svoje politike, vključno z uporabo evropskih strukturnih in investicijskih skladov za doseganje ciljev ekonomske, socialne in teritorialne kohezije, pri čemer se posebna pozornost namenja podeželju;

L. ker morajo vse regije, celo močne regije, pred katerimi so veliki izzivi preobrazbe, ostati upravičene do financiranja v prihodnji kohezijski politiki;

M. ker regionalni akterji bolje razumejo, katerim projektom bi bilo treba dati prednost pri podpori iz kohezijskih skladov, in bi poskrbeli, da se sredstva dodelijo na način, ki najbolje zadosti posebnim potrebam njihovih ozemelj;

N. ker bi bilo treba sklade kohezijske politike za podeželske regije še bolj poenostaviti, da bi zmanjšali upravna bremena ne le za končne upravičence, ampak tudi za ustrezne organe, s čimer bi tudi zvišali stopnjo črpanja;

O. ker se zlasti podeželska območja spopadajo z demografskimi in strukturnimi izzivi, kot so staranje, upadanje prebivalstva, beg možganov, vse večje neenakosti med moškimi in ženskami, razlike med urbanimi območji, strukturne spremembe v kmetijskem in gozdarskem sektorju, posledice naravnih nesreč, zvišanje cen energije in prevoza, pomanjkanje storitev in infrastrukture, zlasti za ranljive osebe in invalide, vpliv teh izzivov na raven dohodka in trg dela ter posledično višja stopnja brezposelnosti in še vedno velik digitalni razkorak;

P. ker so demografski izzivi še posebej pereči pri kmečkem prebivalstvu EU, saj je večina kmetov starejših od 50 let;

Q. ker je treba za krepitev kohezije na podeželskih območjih sprejeti ukrepe in pobude, katerih namen je podpora družinam, tudi s pomočjo mladim in staršem pri usklajevanju družinskega in poklicnega življenja, s čimer bi prispevali k trajnostnemu razvoju teh skupnosti;

R. ker imajo evropska podeželska območja in kmetje že ključno vlogo pri podnebnem prehodu, saj jih podnebne spremembe tako z ekonomskega kot socialnega vidika najbolj prizadenejo, in ker se je ravno zaradi njihovih prizadevanj negativni vpliv kmetijstva na okolje z leti znatno zmanjšal; ker je kmetijski sektor EU med letoma 1990 in 2021 znatno zmanjšal svoje emisije toplogrednih plinov za 24 % in je odgovoren za 72 % proizvodnje energije iz obnovljivih virov ter ima 78 % neizkoriščenega potenciala;

S. ker demografske spremembe ne vplivajo na vse države in regije enako, temveč močneje vplivajo na slabše razvite regije, s čimer se obstoječe teritorialne in družbene neenakosti še povečujejo; ker bi bilo treba odpraviti razlike in neenakomerno konvergenco med regijami, od katerih so nekatere znašle v razvojni pasti; ker manj razvite regije zaradi svojih posebnih značilnosti potrebujejo posebno pozornost in podporo, kot velja za podeželska območja EU in najbolj oddaljene regije;

T. ker se je skupni delež prebivalstva, ki živi na podeželju, v zadnjih 50 letih na ravni EU znatno zmanjšal, zlasti zaradi staranja in izseljevanja; ker imajo podeželska območja največji delež ljudi, starejših od 65 let[1]; ker se ocenjuje, da se bo število prebivalcev na evropskih podeželskih območjih do leta 2033 v primerjavi z letom 1993 zmanjšalo za 30 milijonov;

U. ker pomanjkanje ali omejen dostop do zdravstvenega varstva, storitev oskrbe z vodo, cenovno dostopnih stanovanj, prometne in digitalne infrastrukture, izobraževanja, finančnih storitev ter rekreacije in kulturnih dejavnosti povečuje negativno dojemanje nekaterih regij, zlasti podeželskih, obmejnih, celinskih, čezmejnih, gorskih, otoških in najbolj oddaljenih območij, kot krajev za življenje in delo, zlasti za ženske, mlade, starejše in manjšine; ker so čezmejna območja še posebej prizadeta zaradi slabe regionalne povezanosti v smislu prometne in digitalne infrastrukture; ker so podeželska območja močno prizadeta zaradi pomanjkanja zaposlitvenih možnosti, kar sili mlade, zlasti ženske, v preseljevanje;

V. ker imata razpoložljivost in kakovost vode ključno vlogo pri zagotavljanju pravičnega, trajnostnega in produktivnega preživetja na podeželju;

W. ker bi se bilo treba bolj osredotočiti na preventivne ukrepe za povečanje odpornosti evropskega podeželja na naravne nesreče; ker je integriran pristop h gospodarjenju z vodnimi viri bistvenega pomena pri preprečevanju poplav in soočanju s sušami, zlasti z usklajeno uporabo evropskih sredstev;

X. ker so podeželska območja, zlasti v vzhodni, južni in sredozemski Evropi, najbolj neposredno prizadeta zaradi energetske revščine in

---

[1] SWD(2023)0021.

se srečujejo s posebnimi izzivi, povezanimi z dezertifikacijo, gozdnimi požari, podnebnimi spremembami in povezanimi asimetričnimi tveganji, pomanjkanjem vodnih virov in šibko infrastrukturo, zaradi česar je potreben ciljno usmerjen pristop v okviru kohezijske politike;

Y. ker je na podeželskih območjih večina biotske raznovrstnosti EU, vendar so zaščiteni habitati in vrste še vedno v slabem stanju ohranjenosti in še naprej upadajo zaradi podnebnih sprememb ter poslabšanja kakovosti tal in vode, kar negativno vpliva na naravne vire; ker ima izguba biotske raznovrstnosti resne gospodarske posledice za kmetijski sektor in negativno vpliva na privlačnost podeželskega turizma;

Z. ker prehod na čisto energijo, diverzifikacija gospodarstva in širitev obnovljivih virov energije ponujajo pomembne priložnosti za podeželske in manj razvite regije, saj jim omogočajo, da izkoristijo svoje naravne vire in geografske prednosti ter celotni potencial za prihodnjo proizvodnjo energije iz obnovljivih virov;

AA. ker je odseljevanje najbolj prizadelo prav te regije in ker zlasti mladi zapuščajo ta območja zaradi pomanjkanja delovnih mest in slabih poklicnih možnosti; ker to prispeva k pojavu bega s podeželja in ker se zato na podeželju povečuje delež starejših, s tem pa tveganje za družbeno izolacijo;

AB. ker je na podeželju največji delež (12,6 %) mladih, starih med 15 in 29 let[1], ki niso ne zaposleni ne vključeni v izobraževanje ali usposabljanje;

AC. ker je generacijska pomladitev eden od glavnih devetih ciljev skupne kmetijske politike;

AD. ker se v Evropi vsak dan zapirajo kmetije, mlekarne, vinska podjetja in oljarne ter ker le malo od teh kmetij upravljajo kmetje, mlajši od 35 let; ker ambiciozni cilji zelenega prehoda prinašajo priložnosti, pa tudi tveganja za gospodarsko, socialno in teritorialno kohezijo, s tem pa tudi za evropsko kmetijstvo;

AE. ker je način, kako proizvajamo hrano, oblikoval krajino, ki opredeljuje Evropo; ker dinamična podeželska območja spodbujajo kakovostno proizvodnjo hrane, ki podpira njihovo gospodarstvo; ker bosta ponovna oživitev teh povezav med hrano in ozemljem ter oživitev podeželskih območij bistveni za prihodnost kmetijstva v Evropi;

AF. ker je trdna kohezijska politika bistvenega pomena za zagotavljanje učinkovitega uresničevanja načela pravice ostati na podeželju, za kar je potrebno ukrepanje na več ravneh, vključno s spodbujanjem gospodarske stabilnosti in preprečevanjem depopulacije; poudarja,

---

[1] Letno poročilo EU o stanju v regijah in mestih za leto 2024.

da je dostop do osnovnega sklopa javnih dobrin in storitev za vse državljane, zlasti mlade, ne glede na kraj prebivanja bistvenega pomena; ker je zato treba spodbujati ciljno usmerjene naložbe v infrastrukturo, storitve, izobraževanje in inovacije;

1. pozdravlja poročilo Komisije z dne 27. marca 2024 z naslovom Dolgoročna vizija za podeželska območja EU: ključni dosežki in nadaljnji ukrepi ter se strinja z njegovimi krovnimi cilji;

2. je seznanjen s štirimi prednostnimi področji vizije za podeželska območja in 30 ukrepi, ki sestavljajo akcijski načrt EU za podeželje; poziva Komisijo in države članice, naj njihovemu izvajanju namenijo kar največjo pozornost;

3. poudarja, da so podeželska območja ključna pri oblikovanju gospodarskih modelov ter družbeni in teritorialni organizaciji v različnih državah članicah, zlasti kot vir kmetijske proizvodnje in proizvodnje hrane, vendar tudi kot varuhi nenadomestljive kulturne in krajinske dediščine; vendar ugotavlja, da je njihov pomen še vedno premalo cenjen in nezadostno financiran; meni, da je dolžnost EU, da si prizadeva za uspešno oživitev in obnovo teh območij in še dodatno poskrbi, da bi naša podeželska območja imela na voljo ustrezna orodja za premagovanje precejšnjih dolgoročnih izzivov, s katerimi se soočajo in ki vse bolj vplivajo na regionalno konkurenčnost in socialno kohezijo, da bi ohranili evropsko raznolikost in Uniji zagotovili napredek, ki ne bo na škodo podeželskih območij in prebivalstva;

4. meni, da je treba razvijati kratke dobavne verige in spodbujati uporabo shem označevanja, da se priznata kakovost in raznolikost tradicionalnih proizvodov s podeželskih območij; poudarja, da imajo lahko javne menze, kot so menze v šolah in bolnišnicah, pomembno vlogo pri razvoju kratkih agroživilskih dobavnih verig;

5. priznava osrednjo vlogo malih in srednje velikih mest kot razvojnih središč v podeželskih regijah ter Komisijo in države članice poziva, naj še posebej izboljšajo njihove ekonomske, socialne in infrastrukturne funkcije, oživijo mestna središča, bolje izkoristijo sinergije med podeželjem in velikimi metropolitanskimi regijami ter poskrbijo za bolj uravnotežen teritorialni razvoj;

6. poudarja, da so nujni ukrepi za boj proti revščini na podeželskih območjih, in sicer s pripravo usmerjenih strategij za izboljšanje socialne varnosti, ustvarjanje ekonomskih priložnosti ter za podporo posebej ranljivemu prebivalstvu, da bi na ta način prekinili krog revščine;

7. poudarja, da imajo podeželska območja osrednjo vlogo pri blaženju učinkov podnebnih sprememb; poudarja, da je treba povečati naložbe v raziskave in inovacije za podeželska območja, zlasti na področju trajnostnega kmetijstva, energije iz obnovljivih virov, digitalne

preobrazbe ter inovativnih rešitev za mobilnost, da bi povečali konkurenčnost in odpornost podeželskih regij ter ustvarili nove možnosti za zaposlitev; spodbuja trajnostno gospodarjenje z gozdovi in preprečevanje gozdnih požarov, tudi s spodbujanjem uporabe biomase, ki se pridobiva brez škodovanja gozdnim ekosistemom;

8. poziva k širjenju energije iz obnovljivih virov na podeželju, saj se lahko s tem zmanjšajo stroški energije, pri tem pa naj sodelujejo civilna družba in lokalne skupnosti; poudarja, da so potrebne finančne spodbude, ukrepi, kot so skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov, in poenostavljeni upravni postopki, da bi povečali regionalno energetsko neodvisnost in trajnostnost, hkrati pa preprečili negativne učinke na proizvodnjo hrane, razpoložljivost zemljišč in cene, pa tudi na socialno kohezijo; poziva k vzpostavitvi namenskega mehanizma financiranja za namestitev fotovoltaičnih, vetrnih in drugih energetskih sistemov na podlagi obnovljivih virov;

9. poziva k večji podpori za ohranjanje, obnovo in preoblikovanje starejših stavb, vključno z zgodovinskimi stavbami, cerkvami in drugimi verskimi objekti, športnimi dvoranami in šolami na podeželju, da bi izboljšali energetsko učinkovitost, trajnostnost in varnost; poziva k naložbam v posodobitev javne infrastrukture ob hkratnem ohranjanju zgodovinskih struktur, kjer je to mogoče; poziva Komisijo in države članice, naj spodbujajo ciljno usmerjene politike, ki podpirajo prenovo in energetsko učinkovito naknadno opremljanje podeželskih stanovanj, finančne spodbude za prve kupce stanovanj na podeželju, zlasti za mlade in družine, in razvoj projektov trajnostnih in cenovno dostopnih stanovanj, prilagojenih potrebam lokalnih skupnosti, ki prispevajo k privlačnosti in oživitvi teh regij;

10. poziva Komisijo, naj oceni in v celoti izvaja člene 174, 175 in 349 PDEU, da bi premostili razvojno vrzel med regijami, tudi v zvezi z infrastrukturo, ter poskrbi, da vse politike EU ne bodo uporabljale le načela neškodovanja koheziji, temveč tudi odločnejši pristop „podpiranja kohezije“, kjer je to mogoče, zlasti na podeželju in območjih, ki so še posebej prizadeta zaradi industrijskega prehoda, demografskih izzivov in depopulacije, ter tistih, ki jim grozi depopulacija, kot so najbolj oddaljene regije, otoki ter obmejne, čezmejne in gorske regije;

11. poziva Komisijo, naj pripravi strategijo za podeželje za programsko obdobje po letu 2027; poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo, da bo podeželska razsežnost vključena v ustrezne politike in da bo strategija spodbujala gospodarski in socialni razvoj podeželskih območij, ter naj dodelijo posebna sredstva za posodobitev kmetijstva, podporo podeželskim malim in srednjim podjetjem ter zagonskim podjetjem in spodbujanje kratkih dobavnih verig, da bi podeželska območja postala bolj povezana, konkurenčnejša, odpornejša in privlačnejša za mlade in vlagatelje, s čimer bi dolgoročno zagotovili uravnotežen in trajnosten razvoj ter

izboljšali kakovost življenja; v zvezi s tem poudarja, kako pomembno je imeti resnično učinkovit mehanizem preverjanja učinkov ukrepov na podeželje na ravni EU, da se oceni potencial vseh zadevnih politik in ublaži morebitne negativne učinke na podeželska območja;

12. poudarja, da je za dolgoročno blaginjo podeželskih območij in podporo močnemu kmetijskemu sektorju za ohranjanje te blaginje na podeželskih območjih bistvenega pomena, da se v naslednjem večletnem finančnem okviru povečajo sinergije med evropskimi strukturnimi in investicijskimi skladi, programom Obzorje Evropa, ki je vodilni program EU za raziskave in inovacije, ter skupno kmetijsko politiko;

13. poziva Komisijo, naj do leta 2027 predstavi poročilo o uporabi mehanizma preverjanja učinkov ukrepov na podeželje v politikah in intervencijah na ravni EU ter o doseženih rezultatih;

14. poziva Komisijo, naj da prednost usmerjenim naložbam in ukrepom politike in tako podpira prehod na novo generacijo kmetov, da bi posodobili kmetijstvo EU in ustvarili več priložnosti na podeželju;

15. opozarja na ključno vlogo kohezijske politike pri razvoju podeželskih območij kot decentraliziranega učinkovitega orodja za ekonomski in socialni razvoj, s katerim se lahko vse regije spopadejo s temi specifičnimi izzivi za Unijo; v zvezi s tem poudarja, da bi morala kohezijska politika ostati ključni steber večletnega finančnega okvira po letu 2027, pri čemer bi morala biti dodeljena sredstva vsaj enaka kot v sedanjem večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027, da bi imela še naprej temeljno vlogo pri zmanjševanju regionalnih razlik ter oblikovanju odpornejše in konkurenčnejše Evrope, v kateri nihče ne bo zapostavljen; poziva, naj se v naslednjem okviru kohezijske politike preuči možnost zagotavljanja ustreznih sredstev za podeželska in gorska območja, pri čemer naj se poleg BDP upoštevajo tudi drugi kazalniki;; opozarja, da je treba spoštovati temeljna načela kohezijske politike, kot so partnerstvo, upravljanje na več ravneh, lokalni pristop in deljeno upravljanje, da bi spodbudili razvoj in obravnavali posebne potrebe in izzive podeželskih območij, pri čemer bi se posebni poudarek namenil orodjem, ki podpirajo trajnostno rast in razvoj ter zaposlovanje mladih in žensk, vključno z žrtvami nasilja nad ženskami, ter da bi se izboljšale storitve in infrastruktura;

16. meni, da bi strategije pametne specializacije in gospodarske diverzifikacije lahko ustvarile več priložnosti na podeželskih območjih; zlasti poudarja ključni pomen vključevanja koncepta pametnih vasi v kohezijsko politiko in izrecne podpore razvoju pametnih vasi s prožnim financiranjem in celostnim pristopom kot inovativnega orodja za izboljšanje kakovosti življenja ter oživitev podeželskih območij in storitev z digitalnimi in socialnimi inovacijami ter pobudami, kot je spodbujanje delovnih prostorov, da bi privabili

delavce, vključno z delavci na daljavo, in prispevali k oživitvi lokalnega gospodarstva;

17. poziva k pobudam, ki bodo spodbujale gospodarsko in socialno trajnostnost, vključno s podporo podeželskemu podjetništvu, podeželskemu turizmu in novim poslovnim modelom, ki bodo temeljili na inovacijah in digitalizaciji;

18. poziva Komisijo, naj v prihodnji kohezijski politiki zagotovi močno in celostno razsežnost razvoja podeželskih območij, da bi bile vse politične pobude skladne s ciljem zmanjšanja teritorialnih razlik; meni, da je nujno treba opredeliti dolgoročne strategije, ki bodo podpirale podeželska območja, pri čemer je treba v središče postaviti načeli kohezije in trajnostnosti ter zagotoviti potrebna orodja za reševanje demografskih, socialnih in gospodarskih izzivov. Tako bomo dosegli, da podeželje ne bo pozabljeno območje, temveč bo postalo ključni akter v prihodnosti Evrope, ne da bi se moralo nenehno zanašati na izredne ukrepe; v zvezi s tem poziva Komisijo, naj v prihodnji kohezijski politiki podpira znaten razvoj podeželskih območij, naj si prizadeva za vzpostavitev teritorialnih informacijskih točk ter zagotovi platformo in finančno podporo državam članicam pri izmenjavi informacij in dobre prakse v zvezi z možnostmi financiranja, da bodo lokalne oblasti deležne učinkovite podpore in pomoči pri upravljanju virov in izvajanju razvojnih pobud; poleg tega poudarja, da sta učinkovito sodelovanje regionalnih, lokalnih in podeželskih organov ter močna upravna zmogljivost bistvenega pomena za zmanjšanje prekomernega upravnega bremena in zapletenih zahtev za prejemnike ter za učinkovito izvrševanje sredstev kohezijske politike; poudarja, da se večplastno financiranje v nekaterih državah še vedno zdi težavno, in poziva Komisijo, naj okrepi dopolnjevanje med Evropskim kmetijskim skladom za razvoj podeželja in skladi kohezijske politike;

19. poudarja, da je potrebna celostna evropska strategija za oživitev podeželskih območij, tudi z razvojem ekoregij, ki lahko prispevajo k diverzifikaciji podeželskega gospodarstva z osredotočanjem na fiskalne, gospodarske in socialne ukrepe za ohranitev aktivnega prebivalstva; poudarja tudi, da bi bilo koristno uvesti spodbude za preselitev zdravstvenih delavcev, delavcev v izobraževanju in javni upravi ter da so za ustvarjanje novih delovnih mest pomembna partnerstva med lokalnimi organi in zasebnim sektorjem;

20. poudarja, da bi lahko načrti celostnih teritorialnih naložb z razširitvijo in sprostitvijo njihovega celotnega potenciala postali temelj integriranega regionalnega in lokalnega razvoja ter razvoja podeželja; poudarja, da je krepitev vloge celostnih teritorialnih naložb na podeželskih območjih bistvenega pomena za spodbujanje teritorialne kohezije, povečanje povezljivosti ter spodbujanje vključujoče gospodarske rasti, saj podpirajo bistvene sektorje, kot so kmetijstvo, podeželska mala in srednja podjetja, turizem ter

obnovljivi viri energije; poleg tega poziva k večji prožnosti pri izvajanju celostnih teritorialnih naložb, povečanju dodeljenih finančnih sredstev in okrepljenim sinergijam z drugimi mehanizmi financiranja EU, vključno s pobudo Leader in instrumentom lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, ključnima instrumentoma za spodbujanje participativnega razvoja podeželja od spodaj navzgor ter za ohranjanje in obnovo živih in uspešnih lokalnih podeželskih gospodarstev, da bi čim bolj povečali učinek in dejavno vključili regionalne in lokalne organe ter civilno družbo v skladu z načelom partnerstva;

21. predlaga, naj se za vse zadevne generalne direktorate Evropske komisije vsaj dvakrat na programsko obdobje izvede ocena teritorialnega učinka politik, za katere so pristojni; meni, da bi te ocene omogočile določitev natančnejšega izhodišča in opredelitev načinov za učinkovitejše vključevanje značilnosti podeželskih območij v politike EU;

22. poziva države članice, naj v celoti izkoristijo vse ukrepe za podporo podeželskim, celinskim, gorskim, otoškim in najbolj oddaljenim regijam, pa tudi čezmejnim regijam in regijam na zunanjih mejah EU, tudi na meji z Rusijo, Belorusijo in Ukrajino, ki jih je vojna najbolj prizadela, da bi ublažile gospodarske motnje in jim zagotovile prihodnost in blaginjo; pozdravlja novo uredbo o instrumentu BRIDGEforEU in poziva države članice, naj ga izvajajo in povečajo sodelovanje med čezmejnimi, da bi omogočile ekonomijo obsega pri nudenju osnovnih storitev in infrastrukture na prizadetih podeželskih območjih;

23. poudarja, da je podeželje v EU raznoliko, zato so zanj na dolgi rok potrebne rešitve, ki bodo prilagojene njegovim potrebam in virom, obenem pa je treba okrepiti dolgoročne strategije za trajnostno rast; v zvezi s tem poudarja, da je treba v celoti vključiti lokalne in regionalne oblasti, ki lahko najbolje prepoznajo sedanje izzive in potrebe na regionalni in lokalni ravni; opozarja, da je treba ohraniti decentralizirani model načrtovanja in izvajanja kohezijske politike, ki temelji na načelu partnerstva in upravljanja na več ravneh ter lokalnem pristopu od spodaj navzgor; zato poziva k tesnemu sodelovanju regionalnih in lokalnih oblasti, da bodo imele bolj neposreden dostop do sredstev kohezijske politike ter se bo z bolj racionaliziranimi postopki, intuitivnimi digitalnimi platformami in večjo tehnično podporo za lokalne upravičence zmanjšala birokratska zapletenost in pospešilo izplačevanje; predlaga spodbujanje uporabe shem predhodnega financiranja in predplačil za male projekte na podeželju;

24. poudarja, da lahko centralizacija povzroči birokratsko neučinkovitost in zamude pri črpanju sredstev ter posledično manjšo učinkovitost naložb EU v razvoj podeželja;

25. poudarja, da je treba upravljavski pristop k razvojnim politikam na podeželju izvajati usklajeno, integrirano in večsektorsko ter da je za njegov uspeh bistvena krepitev pristopa na več ravneh v skladu z načelom subsidiarnosti;

26. poudarja, da je odpornost bistvena, da bodo lahko oblasti na lokalni in regionalni ravni ublažile nepričakovane izzive, se jim prilagodile in okrevale po njih ter skupnostim zagotovile blaginjo, varnost in dolgoročno trajnostnost;

27. poziva, naj se obmejnim regijam dodeli ustrezen delež sredstev kohezijske politike, in v zvezi s tem poziva, naj se evropskim združenjem za teritorialno sodelovanje zagotovi večja stopnja avtonomije pri izbiri projektov in porabi sredstev, zlasti naj se ta združenja imenujejo za organe upravljanja pri programih Interreg, s čimer se bo povečala njihova institucionalna in finančna zmogljivost; poleg tega priporoča, da se jim dodeli pomembnejša vloga pri uresničevanju petega cilja politike, tj. približevanje Evrope državljanom;

28. poudarja, da je treba s spodbujanjem aktivnega državljanskega udejstvovanja in digitalnih orodij povečati demokratično in politično udeležbo na podeželju ; poziva Komisijo, naj podpre pobude, ki spodbujajo lokalne demokratične procese za izboljšanje kohezije med mestnimi in podeželskimi regijami.

29. opozarja, da morajo biti podeželska območja zmožna prebivalcem zagotavljati kakovostne bistvene storitve splošnega pomena za boljše možnosti preživljanja in izkoristiti svoje prednosti, da bi dosegli trajnostni razvoj, za kar morajo prejeti ustrezno finančno podporo; poudarja, da je treba zato zagotoviti enak dostop do vseh zdravstvenih storitev, prevoza in povezovalnih storitev, vključno z inovativnimi rešitvami za mobilnost, posebnimi načrti za cenovno dostopna stanovanja, storitvami oskrbe z vodo, izobraževanjem in usposabljanjem, digitalno infrastrukturo in drugimi osnovnimi storitvami, kot so poštne in bančne storitve, zlasti za ranljive osebe in invalide, ter poskrbeti, da bodo dostopne in cenovno sprejemljive, da se zagotovijo ustrezni življenjski pogoji; zato poziva Komisijo in države članice, naj olajšajo dostop do financiranja in prilagojenih podpornih ukrepov za socialnoekonomske pobude, ki obravnavajo lokalne potrebe in prispevajo k regionalnemu razvoju, hkrati pa naj povečajo finančno podporo za podeželska mala in srednja podjetja, zlasti z olajšanjem dostopa do finančnih virov, zadrug in lokalnih vrednostnih verig, ki spodbujajo gospodarsko diverzifikacijo;

30. poudarja, da so vodni viri strateškega pomena za podeželje in da je treba za vzdrževanje in posodobitev vodovodnega omrežja dodeliti dovolj sredstev v okviru kohezijske politike in programov za razvoj podeželja. zlasti priporoča vključitev ukrepov za odpravljanje

iztekanja vode, izboljšanje učinkovitosti sistemov oskrbe in spodbujanje trajnostne rabe vodnih virov na podeželju;

31. meni, da se je nujno treba bolj osredotočiti na preventivne ukrepe, da bo evropsko podeželje bolj odporno proti naravnim nesrečam; meni, da je bistven celosten pristop h gospodarjenju z vodo tako v kmetijstvu kot v živilskem sektorju, da se bodo hkrati preprečevale poplave in obvladovale suše, v številnih podeželskih regijah se namreč povečuje tveganje poplav in suš; priznava, da ima gradnja jezov in zbiralnikov ali nadgradnja obstoječih objektov prednost, pri čemer je treba vzpostaviti ravnovesje med grajeno infrastrukturo in razmeroma poceni mehkimi ukrepi, tudi zato, ker so lahko čisti vir energije; ugotavlja, da se s kohezijsko politiko sicer že podpirajo pobude na tem področju, kljub temu pa so potrebni dodatni ukrepi in večje naložbe, ki bodo usklajeni z nacionalnimi in regionalnimi strategijami za obvladovanje tveganj, da bo podeželje bolje pripravljeno na ekstremne vremenske dogodke in jih bo lahko bolje prestalo;

32. poudarja vse večjo grožnjo podnebnih tveganj, kot so naravne nesreče, dezertifikacija in pomanjkanje vode, za mnoga podeželska območja v Evropi, zlasti v južni Evropi in Sredozemlju; poziva Komisijo, naj spodbuja v prihodnost usmerjene strategije prilagajanja na nacionalni, regionalni in lokalni ravni, vključno z gospodarjenjem z vodnimi viri, odporno infrastrukturo in pripravljenostjo na nesreče, ter poziva k naložbam v inovativno vodno infrastrukturo, kot so ponovna uporaba očiščene odpadne vode in pametni namakalni sistemi ter gradnja zbiralnikov deževnice;

33. ugotavlja, da imajo na podeželju slab dostop do osnovnih zdravstvenih storitev, saj nimajo dovolj zdravstvenih objektov in osebja, zato poziva k izboljšanju dostopa do kakovostnega zdravstvenega varstva, tudi do storitev na področju duševnega zdravja;

34. države članice in lokalne oblasti poziva, naj ohranijo osnovne storitve, ki so nujne za razvoj podeželja, zato naj zdravstvenemu varstvu na podeželju ne nalagajo gospodarskih omejitev, saj bi to pomenilo zaprtje ali zmanjšanje števila enot prve pomoči ali osnovne bolnišnične oskrbe, ki bi jo bilo treba okrepiti;

35. poziva Komisijo in države članice, naj pripravijo načrt za mobilne medicinske enote in telemedicino, izboljšanje zdravstvenih storitev, vključno z zdraviliškimi storitvami, patronažnimi medicinskimi sestrami in digitalnimi zdravstvenimi rešitvami ter spodbudami za zdravnike, ki delajo na podeželju in oddaljenih območjih;

36. poziva Komisijo, naj v svojo strategijo za e-zdravje vključi posebne ukrepe za območja, opredeljena kot podeželska območja, s katerimi se bo lokalnim zdravstvenim enotam zagotovila praktična podpora

pri tehnoloških izboljšavah ter se bodo spodbujale njihove storitve; poudarja, da bi bilo treba državam članicam predlagati tudi presejalni program za podeželje in da bi bilo treba poleg tega uvesti upravno pomoč za pripravo načrtov in registrov za preventivo; poziva države članice, naj upoštevajo posebnosti podeželskih območij in spodbujajo odprtje podeželskih lekarn, da bi se lekarniške mreže posebej prilagodile podeželju, pri čemer je treba poskrbeti za usklajevanje oskrbe z zdravili in medicinskimi pripomočki z namenom racionalizacije in prilagajanja potreb zdravstvenih enot posameznemu območju; poziva države članice, naj izboljšajo zagotavljanje primarnega zdravstvenega varstva in podpornih storitev v teh tako imenovanih podeželskih lekarnah;

37. želi spomniti, da je za gospodarsko in socialno rast podeželskih območij bistven razvoj infrastrukture, saj je treba vzpostaviti prometne sisteme, zlasti javne, ki bodo omogočali boljše povezave in dostop do osnovnih storitev, energetska omrežja, tudi za obnovljive vire energije, in ustrezno infrastrukturo za digitalno povezljivost; dodaja, da je treba zlasti izboljšati prevoz in digitalno povezljivost, da se prebivalcem olajša dostop do dela, šol, bolnišnic, javnih storitev in zaposlitvenih možnosti; poudarja, da je treba s programi, ki jih sofinancira EU, razviti ali nadgraditi cestne, železniške in pomorske prometne povezave, da bo podeželje manj izolirano, zlasti od mestnih središč, ter se bo zmanjšala obstoječa vrzel, pa tudi da se bo olajšala trajnostna mobilnost ljudi in blaga; poziva k celoviti strategiji za izboljšanje mobilnosti na podeželju z močnim poudarkom na trajnostnosti, širitvi polnilne infrastrukture in spodbujanju e-mobilnosti; poudarja, da so potrebne ciljno usmerjene naložbe v javni prevoz, rešitve za skupno mobilnost in alternativne modele prevoza, da bi podeželskemu prebivalstvu zagotovili dostopnost in povezave;

38. poudarja, da je digitalni razkorak med podeželskimi in mestnimi območji še vedno precejšen, zato nimajo vsi prebivalci enakih možnosti; poziva Komisijo in države članice, naj pospešijo naložbe v širokopasovno povezljivost, vključno s 5G, boljšo pokritost z mobilnimi omrežji, visokohitrostna internetna omrežja, rešitve za digitalno kmetovanje in podeželska inovacijska vozlišča in zagotovijo, da bo digitalna preobrazba koristila podeželskim skupnostim, pri čemer naj posebno pozornost namenijo regijam, ki so manj pripravljene na to preobrazbo, vključno z oddaljenimi območji in najbolj oddaljenimi regijami; poudarja, da so te naložbe ključne za povečanje produktivnosti, podpiranje podjetništva malih kmetij, olajšanje dela na daljavo, dostop do e-storitev in spletnega poučevanja ter ohranitev konkurenčnosti podeželskih območij v digitalni dobi; poudarja, da so potrebne pobude za digitalno pismenost in poklicno usposabljanje, da bi podprli vključevanje digitalnih tehnologij v podeželsko gospodarstvo in premostili obstoječi tehnološki in gospodarski razkorak;

39. poudarja pomen in medsebojno povezanost vojaške mobilnosti, razvoja podeželske infrastrukture in regionalne varnosti; poudarja, da se omrežjem EU za vojaško mobilnost in vseevropsko prometno omrežje prekrivata;

40. poziva k strategijam za reševanje vprašanja praznih stavb in spodbujanje alternativnih stanovanjskih konceptov na podeželju, vključno s cenovno dostopnimi stanovanji, projekti prenove in medgeneracijskim bivanjem; poudarja, da so potrebne spodbude za spremembo namembnosti praznih nepremičnin, podpiranje stanovanjskih pobud, ki jih vodi skupnost, ter zagotavljanje trajnostnih in vključujočih bivalnih prostorov;

41. poudarja, da je pomembno spodbujati prednostne politike v podporo mladim, saj prav ti množično zapuščajo podeželje, in poziva Komisijo, naj jim s ciljno usmerjenimi ukrepi zagotovi učinkovito uveljavljanje pravice do prebivanja, da bi zajezili upadanje prebivalstva na podeželju in spodbudili nadarjene ljudi, da tam ostanejo; meni, da bi bilo treba posameznikom, ki želijo prispevati k razvoju svoje lokalne skupnosti, zagotoviti dovolj možnosti, zato je treba čim prej odpraviti ovire in velike razlike med mladimi v mestih in na podeželju, kar zadeva dostop do visokokakovostnega izobraževanja, ekonomsko neodvisnost, družbeno in politično udejstvovanje ter medgeneracijsko družbeno interakcijo; poziva h konkretnim ukrepom in ciljno usmerjenim programom financiranja, vključno z akcijskim načrtom Komisije proti begu možganov, da bi podprli mlade in mlade podjetnike ter jim zagotovili vsa potrebna orodja in vire, ki jim bodo pomagala priti do kmetijskih zemljišč, zaposlitve in poslovnih možnosti; ugotavlja, da bi morali ti ukrepi vključevati izboljšanje dostopa do javnih storitev, izobraževalnih in kulturnih ustanov, dostop do stanovanj, posojil z nizkimi obrestnimi merami ter davčnih spodbud, in sicer ob ustreznem upoštevanju načela subsidiarnosti v davčnih zadevah, da bi mladim pomagali zgraditi stabilno prihodnost po njihovih željah, ne da bi morali zapustiti domači kraj, in da bi ustvarili spodbude, da se ustalijo na podeželju ali se nanj vrnejo; meni, da je treba zato spodbujati ukrepe za diverzifikacijo podeželskega gospodarstva z izkoriščanjem lokalnega potenciala, tudi zunaj kmetijstva in turizma, ter za ustvarjanje kakovostnih delovnih mest;

42. poudarja pomen spodbujanja poklicnega izobraževanja in usposabljanja, pa tudi pobud, ki jih vodijo mladi, in neformalnega učenja za mlade, da bi razvili specifične spretnosti, povezane z gospodarstvom na podeželju, kot orodja za socialno kohezijo in kakovostno zaposlovanje, da bi preprečili odseljevanje s podeželja;

43. poudarja, da imajo kampanje ozaveščanja in izmenjave znanja ključno vlogo pri razvoju različnih izobraževalnih kampanj in programov ter je pomembno, da se vključijo v šolske učne načrte; poudarja, da so podatki o zgodnjem opuščanju šolanja vse bolj

zaskrbljujoči, zato poziva nacionalne in lokalne oblasti, naj reorganizirajo šolske sisteme in zagotovijo pravico do izobraževanja na svojem ozemlju, pri čemer naj upoštevajo resne in objektivne težave, s katerimi se lahko soočajo; poziva države članice in lokalne oblasti, naj zato na teh območjih ne združujejo obstoječih šolskih vodstvenih struktur;

44. poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo nove subvencionirane kreditne instrumente, s katerimi bo mogoče podpreti mlade podjetnike in ženske pri njihovih dejavnostih, vključno z alternativnimi oblikami jamstva za dostop do posojil; poziva k finančni podpori za opolnomočenje mladih kmetov in zagotavljanje rasti podeželskih gospodarstev;

45. pozdravlja nov sveženj skupine Evropske investicijske banke (EIB), vreden 3 milijarde EUR, za financiranje posojil v kmetijstvu, gozdarstvu in ribištvu po vsej Evropi kot konkretno pobudo za zapolnitev vrzeli v financiranju malih in srednjih podjetij v kmetijstvu in biogospodarstvu ter olajšanje financiranja za mlade kmete in ženske; poziva skupino EIB, naj preuči nove oblike podpore za zagotavljanje likvidnosti akterjem vzdolž kmetijskih in podeželskih vrednostnih verig;

46. poziva Komisijo in države članice, naj spodbujajo lokalna zagonska podjetja in programe spodbud za vračanje mladih ter nakup in prenovo stanovanj za mlade na podeželju;

47. poziva Komisijo, naj ustanovi Evropski sklad za podjetništvo mladih na podeželju, s posebnim poudarkom na regijah, ki sta jih prizadela visoka brezposelnost mladih in beg možganov; dodaja, da bi moral sklad z namenskimi finančnimi instrumenti in davčnimi spodbudami podpirati zagonska podjetja na podeželju, inovativno kmetijstvo, trajnostni turizem in digitalizacijo;

48. opozarja, da je treba vsem zagotoviti enak dostop do ukrepov, namenjenih pridobivanju kakovostnih znanj in spretnosti za doseganje poklicnih ciljev, ter do poklicnega izobraževanja in usposabljanja; obžaluje, da na podeželju delo žensk na številnih področjih še vedno ni nagrajeno z enakimi možnostmi in pogoji, saj se pogosto soočajo z dodatnimi izzivi, med drugim imajo omejen dostop do zaposlitvenih možnosti, nimajo na voljo ustreznih ukrepov za usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja ter ni dovolj storitev otroškega varstva; poudarja, da je treba spodbujati okolje, naklonjeno zaposlovanju žensk, s podporo vsem družinam in zagotoviti visokokakovostne sisteme vzgoje in varstva predšolskih otrok ter podporo staršev;

49. poziva k večji podpori za ženske na podeželju, zlasti z ukrepi za izboljšanje dostopa do zaposlitve, izobraževanja, zdravstvenega varstva in socialne infrastrukture, pa tudi za zaščito pred nasiljem in

njegovo preprečevanje, s čimer bi spodbudili gospodarsko in socialno udeležbo žensk; poudarja, da bi bilo treba oblikovati usmerjene programe za podporo podjetnicam v podeželskih regijah, da bi bile bolj ekonomsko neodvisne;

50. poudarja, da je podpora ženskam na podeželju nujna iz različnih razlogov, med drugim za spodbujanje enakosti spolov, pospeševanje gospodarske rasti, spodbujanje razvoja skupnosti, zmanjševanje revščine in zagotavljanje okoljske trajnostnosti; poudarja, da imajo ženske kot delavke, kmetice in lastnice podjetij vlogo na več ravneh pri razvoju podeželja ter da je njihov pomen na podeželju in v lokalnem gospodarstvu spregledan; poudarja, da je treba pri pripravi programov strukturne socialne podpore in regionalnega razvoja posebno pozornost nameniti ženskam na podeželju; poudarja, da je odprava teh ovir ključna za opolnomočenje žensk in sprostitev njihovega celotnega potenciala v podeželskih skupnostih;

51. poziva države članice in Komisijo, naj bolj obveščajo o obstoječih in prihodnjih možnostih financiranja EU za podjetnice na podeželju ter jim olajšajo dostop do finančne podpore; spodbuja države članice ter regionalne in lokalne organe, naj obstoječe strukturne in investicijske sklade EU izkoristijo za spodbujanje podjetnic;

52. poziva k politikam zaposlovanja na podlagi enakosti spolov in ciljno usmerjenim ukrepom za spodbujanje boljšega usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja na podeželju, vključno s prožnimi delovnimi modeli, digitalnimi delovnimi možnostmi, boljšimi ponudbami za preživljanje prostega časa in izobraževanje ter spodbujanjem struktur za oskrbo in podporo v skupnosti za družine;

53. poziva Komisijo, naj sprejme ukrepe za zaščito modela družinskega kmetovanja, ki je temelj podeželja in okolju prijaznejši ter zagotavlja prehransko varnost v EU; poudarja potrebo po sistemu spodbud EU za omejitev kopičenja kmetijskih zemljišč v zasebnih investicijskih skladih in posledičnega višanja cen zemljišč; vztraja pri zaščiti malih in srednjih kmetij s krepitvijo vloge zadrug in poklicnih kmetov v politikah EU; priporoča državam članicam, naj izvajajo konkretne ukrepe v podporo tem kmetijam s poenostavitvijo dostopa do posojil, posodobitvijo podeželske infrastrukture in spodbujanjem kmetijskih zadrug;

54. poudarja, da imata kmetijstvo in agroživilski sektor osrednjo vlogo pri proizvodnji hrane, zagotavljanju prehranske varnosti v EU in ustvarjanju delovnih mest ter da je treba njuno vlogo ceniti, saj sta steber lokalnega gospodarstva ter ključni element za zagotavljanje trajnostnega gospodarjenja z zemljišči in gonilna sila razvoja in rasti celinskih in podeželskih območij, katerih značilni proizvodi so pogosto mednarodno prepoznani po odličnosti; ugotavlja, da je treba kmetom pomagati na poti k inovacijam in diverzifikaciji, hkrati pa spodbujati konkurenčnost kmetij; meni, da je treba pri prehodu na

bolj trajnosten model uporabiti uravnotežen pristop, pri katerem se bodo upoštevale lokalne posebnosti in gospodarske potrebe podeželskih skupnosti brez siljenja v spremembe, ki bi lahko ogrozile njihov dolgoročni razvoj; v zvezi s tem poziva Komisijo in države članice, naj odločno in ciljno ukrepajo ter zmanjšajo prekomerna regulativna bremena in zagotovijo poštene tržne pogoje, da bi ublažile upad števila kmetij in spodbudile generacijsko pomladitev; poziva k ustrezni podpori za spodbujanje prehranske samozadostnosti in diverzifikacije kmetijskih rastlin; zlasti izpostavlja posebne strukturne izzive najbolj oddaljenih regij in njihovega podeželja

55. poziva Komisijo in države članice, naj za kmetijske proizvode, ki se uvozijo v EU, uveljavijo enko stroge proizvodne standarde, da bi izboljšali prehransko varnost in se evropski kmetje ne bi soočali z nelojalno konkurenco zaradi proizvodov, ki ne izpolnjujejo enakih okoljskih standardov, standardov dobrobiti živali in standardov prehranske varnosti, ter v zvezi s tem poziva Komisijo, naj zagotovi upoštevanje evropskih kmetijskih standardov v trgovinskih sporazumih ter enake konkurenčne pogoje za kmete v EU;

56. poudarja, da ambiciozni cilji zelenega prehoda prinašajo tako priložnosti kot tudi tveganja za kmetijstvo EU; poudarja, da se je število kmetij v EU v obdobju 2005–2020 zmanjšalo za približno 37 %, zato poziva Komisijo in države članice, naj sprejmejo ukrepe, s katerimi bodo ublažile upad števila kmetij ter podprle njihove dohodke in konkurenčnost in zajezile zapuščanje podeželja in spodbudile generacijsko pomladitev;

57. poudarja, da je treba poenostaviti upravne postopke za dostop do sredstev EU, torej je treba zmanjšati birokracijo za kmete in mala podeželska podjetja ter izboljšati usklajevanje med institucionalnimi ravnmi, ki sodelujejo pri upravljanju sredstev, da se bodo sredstva razdeljevala učinkoviteje in hitreje;

58. opozarja tudi, da morajo ta območja, pa tudi podjetja ter imetniki kmetijskih in gozdnih površin, prejeti ustrezno finančno podporo, tudi za nakup in vzdrževanje opreme, da bi povečali evropsko konkurenčnost;

59. se v celoti zaveda, da ima podeželje ključno vlogo pri zelenem in digitalnem prehodu; poudarja, da je treba prehod uresničevati postopoma v skladu z dosegljivimi cilji; v zvezi s tem poziva, naj bo financiranje EU bolj vezano na okoljsko trajnostnost in varstvo biotske raznovrstnosti;

60. poudarja, da je treba podpreti podeželske skupnosti v evropskih regijah, ki jih trgovina z ukrajinskimi kmetijskimi proizvodi ali njihov izvoz najbolj prizadene;

61. poudarja pomen izravnalnih ukrepov za kmete in podeželska podjetja, da bo ekološki prehod pravičen in praktičen ter ne bo privedel do novih socialno-ekonomskih razlik; poudarja, da bosta za uspeh tega prehoda ključnega pomena polna vključenost in sodelovanje vseh deležnikov, zlasti kmetov in gozdarjev;

62. poudarja, da je spodbujanje kmetijstva nujen sestavni del vsake strategije za razvoj podeželja, a kot tak še vedno ni zadosten, saj niso vsi ljudje na podeželju zaposleni v kmetijskem sektorju oziroma ne živijo vsi v kmetijskih strukturah;

63. ugotavlja, da je turizem pogosto glavni vir dohodka za podeželske, gorske, otoške in najbolj oddaljene regije, pa tudi za Sredozemlje, ter lahko spodbudi ustvarjanje delovnih mest in podjetništvo ter s ponudbo edinstvene izkušnje v te regije privabi vse več obiskovalcev, ki jih zanima njihova narava, tradicija in kulturna dediščina; zato meni, da bi bilo treba turizem podpreti z naložbami v podeželsko gospodarstvo v sinergiji s kmetijskim, ribiškim, živilskim in kulturnim sektorjem ter da bi morala EU spodbujati soobstoj in nadaljnji razvoj teh sektorjev;

64. poudarja, da sta lahko podeželski in kmečki turizem dopolnilna dejavnost kmetijstva ter omogočita diverzifikacijo dohodkov kmetij in prispevata k razvoju podeželja, zato bi bilo treba sredstva nameniti za razvoj turizma in dejavnosti hotelirstva in gostinstva;

65. poudarja, da je treba trajnostno spodbujati podeželski turizem; poudarja, da je treba optimizirati gospodarske koristi turizma za podeželska območja, hkrati pa čim bolj zmanjšati njegove morebitne negativne učinke na lokalne skupnosti in ekosisteme;

66. poudarja, da je pomembno zaščititi in spodbujati jezikovne manjšine na podeželju v Evropski uniji ter jih priznavati kot sestavni del evropske kulturne dediščine in kot gonilo regionalnega razvoja; zato poziva Komisijo in države članice, naj sredstva kohezijske politike namenijo za podporo projektom za promocijo jezikov, usposabljanje, kulturni turizem ter lokalno podjetništvo v povezavi z jezikovnimi in kulturnimi tradicijami v regijah;

67. poziva Komisijo in države članice, naj spodbujajo turizem na podeželju in redko poseljenih območjih ali območjih, ki jim grozi depopulacija, in sicer s financiranjem pobud za krepitev zgodovinskih vasi in tradicionalnih lokalnih proizvodov ter ustvarjanjem novih zelenih poti in drugih poti v naravi, pa tudi z znakom za okoljsko odličnost v podeželskem in naravnem turizmu po zgledu tako imenovane modre zastave, ki se podeljuje kopališčem;

68. ugotavlja, da imajo v nekaterih državah članicah občine osrednjo vlogo kot spodbujevalke regionalnega gospodarskega razvoja in so deležne precejšnjih davčnih prihodkov, ki jih ustvarjajo njihova lokalna gospodarstva; poudarja, da lahko ti prihodki občine

spodbudijo k vlaganju kohezijskih sredstev EU v povečanje prihodnje davčne osnove, spodbujanje dolgoročne lokalne gospodarske rasti ter zagotavljanje dolgoročnih davčnih prilivov; zato poziva Komisijo, naj ob ustreznem upoštevanju načela subsidiarnosti v davčnih zadevah začne dialog o morebitnih koristih delitve davkov na gospodarske dejavnosti z občinami;

69. vztraja, da kmetom ne bi smeli s prekomerno birokracijo preprečevati, da se osredotočijo na trajnostno proizvodnjo hrane in gospodarski razvoj podeželja; poziva Komisijo in države članice, naj v prihodnje uredbe o kohezijski politiki vključijo močno podeželsko razsežnost in prednostno spodbujajo boljše pravno urejanje, da bi zmanjšali upravne obremenitve in sprejeli ukrepe za zagotovitev konkurenčnosti podeželskih podjetij, zlasti malih in srednjih podjetij, zadrug in skupnosti, ki jih vodijo državljani, ter naj spodbujajo lažji in učinkovitejši dostop do sredstev, znižanje stroškov ter poenostavljene postopke prijave in ocenjevanja za financiranje EU, zlasti za male upravičence; ponovno poudarja, da so optimizacija postopkov, zmanjšanje birokracije in boljša preglednost nujni ukrepi za izboljšanje dostopa do razpoložljivih virov; zato poziva Komisijo, naj organom upravljanja zagotovi ustrezne svetovalne storitve in tehnično pomoč, s čimer bi prispevala tudi k višjim stopnjam črpanja;

70. poziva k pristopu, ki bo bolje povezoval industrijsko in kohezijsko politiko EU, da bodo regionalne razvojne strategije usklajene s prizadevanji za industrijski prehod, zlasti na severnih redko poseljenih območjih;

71. poudarja pomen malih in srednjih podjetij v tehnoloških sektorjih za digitalizacijo in gospodarsko odpornost podeželja poziva Komisijo, naj zagotovi, da bodo javni ukrepi podpirali lokalna podjetja in spodbujali lokalna gospodarstva, pri čemer naj ne uporablja meril, ki bi lahko manjša podjetja postavila v slabši položaj;

72. poudarja, da je treba bolje uskladiti obstoječe instrumente teritorialnega razvoja in strukturne sklade, vključno s pobudami, kot sta izkoriščanje potenciala talentov in konvencija županov;

73. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.